

De tekst aangevuld; eerder gepubliceerd in Heraldisch Tijdschrift 9 (2003): 52-53.

Een 'Chine-de-Commande' theekommetje met het wapen Aperceaux

Anton C. Zeven

Sleutelwoorden: chine-de commande, wapen Aperceaux, theekom, Dingemans, Van Beek

Familiewapen Aperceaux

Tot nu toe werd een 'Chine-de-Commande' theekommetje met het in figuur 1 afgebeelde familiewapen nog niet in de literatuur vermeld. Zoals bekend is 'Chine-de-Commande-porselein' porselein dat indertijd vooral door employées van de VOC in China en ook Japan besteld werd. Het werd meestal versierd en in ons geval met een familiewapen. Meer achtergrondgegevens vindt U in de publikaties van J. Kroes en de in die publikaties vermelde literatuur.

De familieoverlevering vertelt dat dit een kommetje van de familie Aperceaux afkomstig is en dat het wapen van deze familie is. In de collectie Muschart bij het Centraal Bureau voor Genealogie te Den Haag vinden wij de volgende beschrijving van het familiewapen Aperceaux:

Een smalle schuinbalk vergezeld rechts van een smalle linkerschuinbalk, waar boven een dubbele adelaar en waar beneden een lelie, links van eenen gaanden leeuw, die op de schuinbalk rust. Helmtteken: een dubbele adelaar.

Afb. 1, Het theekommetje met het wapen Aperceaux.

Hieruit blijkt dat het wapen op het kommetje sterk op de bovenstaande beschrijving lijkt, en het kommetje inderdaad van de familie Aperceaux afkomstig is. Ook in andere gevallen werden wapens in China of Japan op het 'Chine-de-commande' servies niet helemaal correct weergegeven.

Enkele genealogische gegevens

In de collectie Muschart vinden wij twee gegevens betreffende Aperceaux. De eerste gaat over Joost Aperceaux, waarvan een lakafdruk door Muschart hierboven beschreven, aanwezig in protocol B met alleen Engelse instrumenten van notaris Ph. des Tombe is (Gemeente-Archief Leiden). Joost is op 22 februari 1733 koopman te Leiden. In 1740 is hij overleden.

Van de tweede zegt Muschart: *Behoort hiertoe wellicht Sara Aperceaux, getrouwd met Willem Dingemans, notaris te 'sGravenhage, waarbij Margaretha Anna Dingemans, geb. 'sGravenhage 24-10-1772, ov. Oss 24-3-1856, tr. Oss 2-3-1806 met Diederick Paulus Gijsberti Hodenpijl, griffier in het kanton Oss, vermeld in het Guldenboek van Schiedam, p106-107'.*

Willem Dingemans, tr. Sara Aperceaux. Dochter Margaretha Anna Dingemans, geb. 'sGravenhage 24-10-1772, ov. Oss 24-3-1856, tr. Oss 2-3-1806 met Diederick Paulus Gijsberti Hodenpijl, griffier in het kanton Oss, vermeld in het Guldenboek van Schiedam.

Francisca Aleida van Beek

Met de naam Dingemans komen wij verder, omdat mijn overgrootmoeder Francisca Aleida van Beek, geboren te Amsterdam 27 december 1850 en overleden te Wildervank 1 september 1917, te Tiel op 1 april 1875 trouwde Harm Zeven, geboren te Veendam 14 juli 1843, notaris en overleden te Wildervank 3 januari 1902. Francisca A. van Beek was opgevoed door notaris Petrus Adrianus Dingemans. Als notarisklerk bij Petrus Adrianus Dingemans werkzaam leerde Harm Zeven Francisca kennen. Notaris Petrus A. Dingemans zal ongetwijfeld verwant zijn aan de bovengenoemde notaris Willem Dingemans. Via zijn vrouw Sara Aperceaux, leden van de familie Dingemans en Francisca A. van Beek kwam het theekommetje door vererving bij mij, haar kleinkleinzoon terecht.

Literatuur

Kroes, J. 1997. Chinees porselein met Nederlandse familiewapens. *Genealogie* 3 (maart): 4-7.

Kroes, J. 1998. De wapenserviezen van Adriaan Valckenier (1695-1751). *Vormen uit vuur* no 164: 30-43.

Kroes, J. 1999. Unieke typen van Chinees wapenporselein van Nederlandse families. *De Nederlandsche Leeuw* 115: 305-325.

N.B. J. Kroes werkt aan een totaal-overzicht van 'Chine-de-commande' met wapens. **Dit werk is inmiddels verschenen: Jochem Kroes. 2007. Chinese armorial porcelain for the Dutch market. Chinese porcelain with coat of arms of Dutch families. Waalkens. 718p.**